

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Komisja Harcmistrzyń

KOMENTARZ KOMISJI HARCMISTRZYŃ DO WYMAGAŃ NA STOPIEŃ HARCMISTRZYNI Z REGULAMINU STOPNI INSTRUKTORSKICH

WSTĘP

Drogie Druhny!

Od kilku lat w Organizacji Harcerzek zastanawiamy się nad stopniem harcmistrzyni. W wyniku wielu spotkań, dyskusji i prac, w które zaangażowane były drużyny m.in. z wydziału instruktorek, komisji instruktorskich, Głównej Kwatery Harcerzek oraz Komisji Harcmistrzyń, powstały dokumenty mające uspołnić odpowiedź na pytania, jakiej harcmistrzyni potrzebuje nasza Organizacja i jaką drogę powinny przejść drużyny, by osiągnąć założony poziom?

Biorąc pod uwagę prostotę i przejrzystość, jaką powinna charakteryzować się praca metodą harcerską, podjęliśmy się zadania podsumowania wszystkich dotychczasowych działań i stworzenia jednego spójnego dokumentu, który byłby narzędziem ułatwiającym pracę opiekunkom, drużynom zdobywającym stopień harcmistrzyni, komendantkom chorągwi oraz Komisji Harcmistrzyń. Niniejszym przekazujemy w Wasze ręce ten komentarz, który stanowi połączenie dokumentów *Ścieżka harcmistrzyni: obszary rozwoju, kroki, podział odpowiedzialności w realizacji próby hm* (Warszawa, luty 2021) i *Sylwetka harcmistrzyni* (Ojców, grudzień 2019). Zawiera on również nasze przemyślenia bazujące na pracy z opiekunkami i kandydatkami na stopień harcmistrzyni. Wszystkie zawarte w tym dokumencie stwierdzenia są spójne z obowiązującym regulaminem stopni instruktorskich i stanowią jedynie jego rozwinięcie lub interpretację.

Mamy nadzieję, że lektura tego dokumentu, będącego uspołnieniem myśli między opiekunkami, zdobywającymi stopień i komisją harcmistrzyń, stanie się dla Was pomocna i ułatwi codzienną pracę instruktorską.

Czuwaj
Komisja Harcmistrzyń, sierpień 2023 r.

ŚCIEŻKA HARCISTRZYNI

Próba ma wykształcić gotowość do podjęcia funkcji zgodnej z kompetencjami harcmistrzyni oraz przygotować przyszłą harcmistrzynię do podjęcia odpowiedzialności opiekuńczej nad próbami podharcmistrzyni i harcmistrzyni. Przyszła harcmistrzyni w próbie powinna skupić się na celach rozwoju, a nie na zadaniach.

KROKI
Przyszła harcmistrzyni:
KROK 1 <ul style="list-style-type: none">
• podejmuje funkcje, w których wykorzystuje kompetencje podharcmistrzyni (m.in. hufcowej, komendantki obozu, komendantki lub członkini kadry kursu, członkini kapituły Harcerki Rzeczypospolitej, opiekunki prób przewodniczącej, przewodniczącej kapituły wędrowniczki, komendantki działań na polu chorągwi – zlotów, zjazdów, warsztatów) oraz kończy próbę HR (jeśli jej jeszcze nie zamknęła), a następnie osiąga zakładane na tych funkcjach cele,
KROK 2 <ul style="list-style-type: none">
• poszerza perspektywę pełnionej służby instruktorskiej, podejmowanych działań o kontekst (potrzeby, uwarunkowania, możliwości, wypracowane rozwiązania, skutki) całej chorągwi (podejmując funkcje referentki, komendantki kursu, przewodniczącej kapituły Harcerki Rzeczypospolitej, komendantki zlotu chorągwi, gniazda chorągwi na zlocie ogólnopolskim, członkini ogólnopolskiego zespołu programowego z ramienia chorągwi, kształcąc przyszłe podharcmistrzynie),
KROK 3 <ul style="list-style-type: none">
• współtworzy życie chorągwi, współpracując z komendą chorągwi, pełni kluczową funkcję w chorągwi; owocem jej działania jest proces wychowawczy w gronie instruktorek, ma specjalność instruktorską, a wiedzę z jej zakresu przekazuje innym w procesie kształcenia instruktorskiego oraz w publikacjach (na poziomie podharcmistrzyń, w gronie ogólnopolskim),
KROK 4 <ul style="list-style-type: none">
• bierze udział w kursie harcmistrzyń; konfrontuje rzeczywistość służby w swojej chorągwi z innymi instruktorkami i chorągwiami,
KROK 5 <ul style="list-style-type: none">
• poszerza perspektywę pełnionej służby instruktorskiej, podejmowanych działań o kontekst (potrzeby, uwarunkowania, możliwości, wypracowane rozwiązania, skutki) całej Organizacji i Związku, rozumie konsekwencje swoich decyzji i działań dla Organizacji;

PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI W PROCESIE KSZTAŁCENIA HARCMISTRZYNI

opiekunka

Jest mistrzynią dla swojej podopiecznej, znajduje wspólne elementy służby, pełnionych funkcji, zaprasza podopieczną do wspólnych działań na zasadzie mistrz–uczeń, widzi podopieczną w działaniu harcerskim. Sama jest aktywną instruktorką uczestniczącą w życiu Organizacji i znającą bieżące działania i zadania, jakie Organizacja stawia przed jej członkiniami.

- ustala z komendantką chorągwi zakres odpowiedzialności podopiecznej w chorągwi,
- konfrontuje potrzeby i potencjał podopiecznej z potrzebami jej środowiska działania, pozostaje z nią w stałym kontakcie podczas rozwoju próby,
- określa obszar doświadczeń, którym podopieczna może się dzielić i który chce rozwijać na forum Organizacji,
- ustala z Naczelniczką Harcererek/Główną Kwaterą zakres odpowiedzialności/aktywności na forum Organizacji,
- jest w długofalowym kontakcie z komendantką chorągwi, Naczelniczką Harcererek oraz komendantką kursu – konfrontuje swoją perspektywę postępów w rozwoju z perspektywą tych osób, omawia wnioski z podopieczną, kontakt ten rozpoczyna się wraz z wybraniem jej na opiekunkę próby,
- porządkuje to, co się dzieje u podopiecznej, zbiera informacje zwrotne z różnych jej działań od jej różnych przełożonych i podwładnych, osób współpracujących, omawia je z podopieczną,
- pomaga wytyczyć kierunki rozwoju, inspirowanie do szukania form realizacji, szuka przestrzeni do rozwoju, w przedstawianych opiniach o realizacji próby zawiera informacje zwrotne, odnoszące się do rozwoju podopiecznej i poczynionych przez nią postępów,
- jest gotowa na współpracę z kadrą kursu harcmistrzyń i udział w kursie, kiedy uczestniczką jest jej podopieczna;

Komisja Harcmistrzyń rekomenduje, aby opiekunka próby harcmistrzyni wcześniej miała doświadczenie prowadzenia próby na stopień podharcmistrzyni.

komendantka chorągwi

- czuwa nad realizacją prób harcmistrzyń w chorągwi;
- współpracuje z opiekunką w procesie planowania próby – przedstawia potrzeby chorągwi opiekunce i realizującej próbę,
- w razie potrzeby informuje opiekunkę i Komisję Harcmistrzyń o swojej perspektywie widzenia rozwoju realizującej próbę,
- w przedstawianych opiniach zawiera informacje zwrotne odnoszące się do rozwoju przyszłej harcmistrzyni, a nie tylko opis działań,
- zgłasza na kurs harcmistrzyń podharcmistrzynie, które mają stopień Harcerki Rzeczypospolitej i opiekunkę próby – w porozumieniu z opiekunką; może zasięgnąć opinii harcmistrzyń – członkiń komisji instruktorskiej (jeśli w danej chorągwi zamiast komendantki chorągwi jest p.o. komendantka chorągwi w stopniu phm na kurs zgłasza przewodnicząca KI), przy okazji zgłoszenia na kurs informuje kadrę kursu o podjętej przez podharcmistrzynię realizującą próbę odpowiedzialności w chorągwi (służbie instruktorskiej w ramach próby), rozmawia z kandydatką na temat jej udziału w kursie,
- otrzymuje opinię o kursantkach ze swojej chorągwi po zakończonym kursie harcmistrzyń,
- stwarza możliwość współdziałania starszyny (podharcmistrzyni i harcmistrzyń) w chorągwi w celu budowania współodpowiedzialności za rozwój harcmistrzyń;

Komisja Harcmistrzyń

- w porozumieniu z komendantką chorągwi inspirowanie zaangażowane podharcmistrzynie do wyboru opiekunki próby,
- prowadzi pracę z komisjami instruktorskimi nad uwspólnieniem wizji podharcmistrzyni, by punkt wyjścia do realizacji próby harcmistrzyni był spójny,
- może konsultować zgłoszenia na kurs harcmistrzyń,
- prowadzi pracę z opiekunkami prób harcmistrzyni w ramach konferencji harcmistrzowskich i konferencji Organizacji i warsztatów ,
- przekazuje opiekunce swoje spostrzeżenia o przebiegu próby na bieżąco – poza spotkaniami – w indywidualnym kontakcie członkini Komisji Harcmistrzyń z kandydatką w naturalnych okolicznościach (by nie wracać na spotkaniu do zdarzeń dawno minionych),
- zapoznaje się z opinią komendantki chorągwi, opiekunki, kadry kursu i Naczelniczki Harcererek przed spotkaniem z kandydatką,
- spotyka się z realizującą próbę, przede wszystkim po to, by poznać ją i jej perspektywę celów i efektów pełnionej służby, środowiska działania, Organizacji i Związku oraz jej świadomość wychowawczą i gotowość do podjęcia odpowiedzialności za Związek; weryfikuje spełnienie wymagań stopnia, a nie wykonanie zadań;

kadra kursu harcistrzyń

- stwarza przestrzeń do powstania nowych myśli, do zderzenia zdań, przy obecności mistrza, który naprowadzi na cel, uświadamia istotę i pokazuje odpowiedni standard,
- dba o taki przebieg kursu*, by umożliwić kursantkom poznanie Organizacji, poznanie kontekstu jej działania, by uzyskać odpowiedź na pytanie, dlaczego jest, jak jest i zainspirować do czerpania z doświadczeń, wprowadzania zmian w pełnionej przez nie służbie,
- umożliwia: spotkanie instruktorek z całej Organizacji, wymianę doświadczeń funkcjonowania chorągwi, daje przestrzeń do wzajemnej inspiracji stosowanymi rozwiązaniami, poznanie nawzajem swojego działania, doświadczeń, wzajemnej konfrontacji swojego dotychczasowego dorobku/doświadczenia, szukanie wspólnych płaszczyzn,
- umożliwia rozmowy o wyzwaniach, które widzą przed sobą kursantki, dbając o to, by w kursie brały udział instruktorki, które mają odpowiednią przestrzeń działania do wymiany doświadczeń poza własnym środowiskiem,
- dostarcza kursantkom narzędzi lub pomaga je rozwinąć, inspirowanie rozwoju umiejętności bycia opiekunką próby (zwłaszcza próby podharcistrzyń),
- odsłania kursantkom ich potencjał, wzmacnia wzajemność oddziaływań, daje możliwość poznania się w działaniu,
- w ramach działań kursu podejmuje współpracę z opiekunkami (ustala potrzeby związane z przebiegiem kursu, angażuje do realizacji części programu, przekazuje informacje zwrotne o kursantce);

***Wymogi na kurs:**

- stopień Harcerki Rzeczypospolitej,
- funkcja zgodna z kompetencjami podharcistrzyń, aktualny (lub wcześniejszy z perspektywą podjęcia dalszej służby) przydział współtworzenia chorągwi,
- realizacja KROKU 3 ścieżki harcistrzyń,
- wybór opiekunki, wspólne podsumowanie dotychczasowych działań oraz wyznaczenie nowych obszarów rozwoju, zebrane w opinii opiekunki (określenie swojej misji do zrealizowania, zmiany, jaka ma nastąpić poprzez służbę realizującą próbę).

komisja instruktorska

- współpracuje z Komisją Harcistrzyń w uświadomieniu wizji podharcistrzyń,
- uczy instruktorki, jak być opiekunką podharcistrzyń.

Naczelniczka Harcerek

- pozostaje do dyspozycji opiekunki w zakresie realizacji próby jej podopiecznej (np. przedstawia potrzeby Organizacji i ustala z opiekunką obszar wzajemności oddziaływań między podopieczną a instruktorkami w Organizacji, zakres odpowiedzialności/aktywności realizującej próbę na forum Organizacji),
- stwarza realizującej próbę przestrzeń do konfrontacji swoich doświadczeń w ramach działań Głównej Kwatery, Naczelnictwa, wydarzeń Organizacji lub Związku,
- powołuje na kurs harcistrzyń,
- utrzymuje długofalowy kontakt z opiekunką próby, przekazuje informacje zwrotne z działań podjętych przez realizującą próbę, kontakt ten zaczyna się w miarę możliwości i potrzeb wraz z wyborem opiekunki przez realizującą próbę,
- informuje Komisję Harcistrzyń i opiekunkę o swojej perspektywie widzenia rozwoju realizującej próbę (m.in. przed spotkaniem kandydatki z komisją przekazuje swoją opinię).

KOMENTARZ DO WYMAGAŃ NA STOPIEŃ

Regulamin stopnia harcmistrzyni	Komentarz Komisji Harcmistrzyń dotyczący druhen w momencie podsumowania próby harcmistrzyni
<p>Harc mistrzyni jest wychowawczynią wychowawców, kreuje oblicze programowe i metodyczne Organizacji Harcerek. Harcmistrzyni to aktywna instruktorka odpowiedzialna również za stan i rozwój Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.</p> <p>Harc mistrzyni to instruktorka, która:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiada stopień Harcerki Rzeczypospolitej, • osiągnęła mistrzostwo w stosowaniu metody harcerskiej, • jest odpowiedzialna za Organizację i Związek, przyczyniła się do rozwoju ruchu harcerskiego i ZHR, a w szczególności do podniesienia jakości pracy jednostek Związku, • potrafi pokierować zespołem instruktorskim. 	
I. Postawa	
<p>Swoim życiem urzeczywistnia i pogłębia rozumienie wartości chrześcijańskich:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ma poczucie przynależności, identyfikacji z Kościołem. • Zna pojęcie katolickiej nauki społecznej. Rozumie i akceptuje, że ZHR wychowuje na jej podstawie.
<ul style="list-style-type: none"> • cechuje się ekspansją swych myśli i ideałów w środowisku społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • W środowiskach pozaharcerskich aktywnie kieruje się harcerskimi ideałami, świadczy o prawdzie, proponuje rozwiązania zgodne z wartościami, do których wychowuje ZHR, w przeciwieństwie do biernej postawy. • Jest świadoma, że poprzez pryzmat jej osoby, działań, wizerunku i pola zaangażowania postrzegany jest ZHR, że w ten sposób, przez postawę oddziałuje wewnątrz ZHR i na zewnątrz. • Jest otwarta – pogłębia swoją wiedzę w kwestiach społecznych, ma gotowość do dyskusji i roztropnie wyraża swoje zdanie.
<ul style="list-style-type: none"> • jest odporna na niezgodne z Prawem Harcerskim wpływy zewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> • Ma wewnętrzną motywację do życia zgodnie z wartościami, jakie ma ZHR, i przekazywania tych wartości dalej.
<ul style="list-style-type: none"> • jej aktywność jest skierowana na służbę bliźnim 	<ul style="list-style-type: none"> • W jej życiu obecna jest służba, nie tylko harcerska. Ma gotowość angażowania się w służbę drugiemu człowiekowi na miarę swoich możliwości i z uwzględnieniem swoich predyspozycji.
<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje aktywne i odpowiedzialne życie rodzinne, zawodowe, obywatelskie i społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Świadomie i z pasją podejmuje się ról społecznych (rodziny, zawodowych, obywatelskich), dokładając w ich wypełnianiu należytej staranności. Umiejętnie łączy je ze sobą, by odpowiedzialnie je pełnić. • Doskonali się i podnosi swoje kompetencje w życiu rodzinnym, zawodowym i obywatelskim.
<ul style="list-style-type: none"> • odważnie wyraża prawdę wobec otoczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Jej działania instruktorskie i życiowe są spójne z wartościami ZHR. • W ZHR nie oceniamy osoby, ale jej czyny. Mamy obowiązek oceny czynów osób oddziałujących wychowawczo w ZHR względem zasad/wartości, jakie w ZHR przyjmujemy, w imię tego, że osoby te wychowują innych w ZHR, a także osobiście mamy obowiązek poddawać tej ocenie nasze czyny. Jest to dla nas ważne, żeby w ZHR praktykować zasady dobrej komunikacji, dialogu, reagowania na sytuacje niejednoznaczne wychowawczo. • Jest sprawcza w pracy z wartościami w gronie instruktorskim, podejmuje rozmowy o wartościach i ich rozumieniu ze swoimi podopiecznymi, dzieli się doświadczeniem swojego życia, wyborów.

<ul style="list-style-type: none"> potrafi dokonać uczciwej samooceny 	<ul style="list-style-type: none"> Zna swój potencjał, czyli mocne strony, i braki, wie czego może podjąć się samodzielnie, a co we współpracy z kimś. Potrafi uczciwie podsumować swoje działania. W samoocenie uwzględnia informacje od innych osób. Jej działania instruktorskie i życiowe są spójne z wartościami ZHR – weryfikuje je pod tym kątem.
II. Wiedza i umiejętności	
<ol style="list-style-type: none"> Umiejętnie określa zarówno potrzeby człowieka, jak i potrzeby społeczeństwa polskiego w zakresie wychowania. Potrafi odczytać rzeczywistą i potencjalną rolę harcerstwa współczesnego. 	<ul style="list-style-type: none"> Planując działania, poszerza swoją wiedzę o kontekst zjawisk społecznych i na tej podstawie określa potrzeby społeczeństwa i człowieka, na jakie harcerstwo ma odpowiadać.
<ol style="list-style-type: none"> Stawia cele przed harcerstwem różnych poziomów metodycznych i zamienia je na programy. 	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi odnieść swoje działania do celów wychowania ZHR z <i>Podstawowych zasad wychowania harcerskiego w ZHR</i>. Ma refleksję na temat tego, które z nich są dziś szczególnie ważne. Zdiagnozowała potrzeby i w odpowiedzi na nie przygotowała i zrealizowała program, co najmniej na poziomie chorągwi. Zrealizowany program przyczynił się do podniesienia jakości pracy jednostek Związku i wprowadził realne zmiany i/lub wnioski do dalszych działań
<ol style="list-style-type: none"> Organizuje pola służby społecznej dla środowisk harcerskich. 	<ul style="list-style-type: none"> W ramach powierzonych funkcji dba o obecność służby na rzecz środowiska lokalnego: np. obecność służby w próbach na stopnie, na obozach, w drużynach, podczas wydarzeń harcerskich, na kursach.
<ol style="list-style-type: none"> Zna dorobek i aktualną politykę wewnętrzną ZHR, orientuje się w sytuacji ruchu żeńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna obecne kierunki działania Związku. Zna stan i potrzeby Organizacji Harcerek, obecne kierunki działania i programy (szczególnie dotyczące pełnionych przez nią funkcji), wdraża je w miejscu swojej służby. Utożsamia się z celami Organizacji Harcerek i ZHR. Jest otwarta i gotowa do dyskusji nad działaniami ZHR (argumenty opiera na metodzie harcerskiej) i przyjęcie zdania i poglądów innych instruktorek tworzących Organizację.
<ol style="list-style-type: none"> Umie porównać i ocenić założenia programowe ruchów skautowych ze szczególnym uwzględnieniem ruchu żeńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> W trakcie próby dowiedziała się, jak inne organizacje harcerskie i skautowe rozwiązują ważne dla niej zagadnienia/problemy.
<ol style="list-style-type: none"> Posiada specjalność instruktorską, a wiedzę z jej zakresu przekazuje innym w procesie kształcenia instruktorskiego lub w publikacjach. 	<ul style="list-style-type: none"> Znalazła swoje miejsce w Organizacji: swoją misję, pasję. Ma swoją specjalizację instruktorską, w której się rozwinęła, osiągnęła mistrzostwo i stała się autorytetem.

III. Doświadczenie	
1. Pełni funkcję wychowawczą na poziomie referatu, chorągwi/namiestnictwa, Głównej Kwatery Harcerek itp.	<ul style="list-style-type: none"> ● Ma doświadczenie bycia członkinią przynajmniej jednego z zespołów: władz naczelnych ZHR, wydziałów Głównej Kwatery Harcerek, komendy chorągwi, komisji instruktorskiej. Wie jak pracują pozostałe zespoły. ● Jej działania świadomie odpowiadają na potrzeby chorągwi/Organizacji, są osadzone w jej realiach. Czuje odpowiedzialność za konkretny obszar działań w chorągwi/Organizacji. ● Ma w sobie gotowość do podjęcia się funkcji na poziomie harcmistrzyni. Ma doświadczenie współpracy w zespole ogólnopolskim, gdzie podzieliła się perspektywą swojego środowiska, skorzystała z perspektywy innych, wypracowała wspólną wizję/program na poziomie Organizacji i zesłała na poziom swojej chorągwi, gdzie jest odpowiedzialna za wdrożenie tych zmian.
2. Pokierowała zespołem instruktorskim realizującym przedsięwzięcie zakończone sukcesem.	<ul style="list-style-type: none"> ● Poprowadziła zespół instruktorski wykraczający poza środowisko hufca, realizujący przedsięwzięcie wychowawcze kierowane do chorągwi, okręgu lub Organizacji. ● Praca zespołu przyniosła realne zmiany i/lub wnioski. ● Zebrała informację zwrotną od osób, z którymi współpracowała (oraz przełożonych i powierzonych), podsumowała działania, w których brała udział, by zyskać jak najpełniejszą świadomość własnego potencjału i dokonać właściwej samooceny.
3. Kształci instruktorki na kursach przewodniczek i podharcmistrzyń, korzystając z opracowanych przez siebie materiałów metodycznych.	<ul style="list-style-type: none"> ● Ma doświadczenie w przekazywaniu swojej specjalizacji/wiedzy/umiejętności instruktorkom w toku kształcenia przyszłych i obecnych podharcmistrzyń. ● Kształciła instruktorki własnymi formami, korzystając z opracowanych przez siebie koncepcji, programów i materiałów metodycznych. <p>Kształcenie indywidualne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ma świadomość, że żeby być opiekunką próby na stopień podharcmistrzyni i harcmistrzyni, trzeba być aktywną i zorientowaną w życiu środowiska i Organizacji. ● Jest przygotowana do prowadzenia prób podharcmistrzyń lub wie, czego wcześniej musi się dowiedzieć/doświadczyć. ● Ma doświadczenie prowadzenia próby przewodniczki/HR-ki.
4. Wzięła udział w konferencjach na poziomie Organizacji i Związku.	<ul style="list-style-type: none"> ● Uczestniczyła w konferencjach i wydarzeniach Organizacji, które były do niej kierowane, doświadczenia z nich wyniesione wykorzystała lokalnie. ● Dbą o swój ciągły rozwój instruktorski.
5. Ukończyła kurs harcmistrzyń.	<ul style="list-style-type: none"> ● Określiła swoje wątpliwości i pytania, na jakie chce znaleźć odpowiedź na kursie i w zetknięciu z Organizacją. ● Skonfrontowała rzeczywistość służby instruktorskiej w swojej chorągwi z innymi instruktorkami i chorągwiami. ● Wykorzystała informację zwrotną z kursu. ● Zdobyła na kursie wiedzę, doświadczenie i wnioski wykorzystała w swojej pracy instruktorskiej.